

EI JULKINEN kunnes VM antaa oman ehdotuksensa. JulkL (621/1999) 6 §

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin
EHDOTUS VUODEN 2020 4 LISÄTALOUSARVIOON

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

32.01.40 Valtionavustus yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Päätösosa:

Momentille vuoden 2018 myönnetystä määrärahasta peruutetaan 1 063 545 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan peruutus aiheutuu HXIP-hävittäjähankinnan teollinen yhteistyö –mallin muutoksesta. Vuoden 2018 määräraha on jäänyt käyttämättä HXIP-hankkeen aikataulumuutosten vuoksi. Hankkeen jatkorahoitus kohdennetaan Business Finland Oy:lle Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenojen kautta.

32.01.05 Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Päätösosa: Momentille myönnetään lisäystä 2 563 545 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan lisäys 1 063 545 euroa on seurausta HXIP-hävittäjähankinnan teollinen yhteistyö -mallin aikataulun muutoksesta. Määräraha siirretään momentilta 32.01.40.

Määrärahan lisäys 1 500 000 euroa kohdennetaan Business Finlandin Visit Finland -toimintaan valmistautumiseen ja kansainvälisen kysynnän käynnistämiseen COVID-19:n matkailulle aiheuttaman kriisin hellitettyä.

2020 3 lisätalousarvio	2 563 545
2020 talousarvio	99 471 000
2019 tilinpäätös	97 474 000

32.20.40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Päätösosa: Momentille lisätään 12 000 000 euroa.

Valtuus: Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2020 saa uusia rahoituspäätöksiä tehdä yhteensä 1 087 516 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan 12 000 000 euron ja valtuuden 60 000 000 euron lisäys aiheutuu vuonna 2020 käynnistetyn suurten yritysten Veturi-yrityskampanjan jatkamisesta, jolla lisätään yritysten T&K-toimintaa ja -työpaikkoja.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan aiheutuvan menoja 12 000 000 euroa vuonna 2020, 12 000 000 euroa vuonna 2021, 18 000 000 euroa vuonna 2022, 15 000 000 euroa vuonna 2023 ja 3 000 000 vuonna 2024.

2020 3 lisätalousarvio	12 000 000
2020 1 lisätalousarvio	595 000 000
2020 talousarvio	298 301 000
2019 tilinpäätös	245 020 941

32.20.83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (*arviomääräraha*)

Määräraha: Momentille lisätään 25 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lainojen määrärahaa kasvatetaan hankkeiden maksatusarvioiden tarkentumisen vuoksi 25 miljoonaa euroa vuonna 2020.

2020 3 lisätalousarvio	25 000 000
2020 talousarvio	137 200 000
2019 tilinpäätös	154 999 132

32.20.87 Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (*arviomääräraha*)

Määräraha: Momentille lisätään 12 000 000 euroa.

Valtuus: Momentille lisätään 20 000 000 euroa.

Selvitysosa: Momentin myöntämisvaltuutta lisätään 20 miljoonaa euroa vuonna 2020. Myöntämisvaltuuden kasvun takia lisätään vastaavasti määrärahaa 12 miljoonaa euroa vuonna 2020 ja 8 miljoonaa euroa vuonna 2021.

2020 3 lisätalousarvio	12 000 000
2020 talousarvio	20 000 000
2019 tilinpäätös	17 628 563

Perustelumuistio**32.01.05 Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)****Määrärahan lisäys 1 063 545 euroa on seurausta HXIP-hävittäjähankinnan teollinen yhteistyö -mallin aikataulun muutoksesta ja uudelleenbudjetoinnista.**

Talousarvion momentille 32.01.40 vuonna 2018 myönnetystä määrärahasta peruutetaan 1 063 545 euroa. Vastaavasti saman summainen hankkeen jatkorahoitus 1 063 545 euroa kohdennetaan Business Finland Oy:lle Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenojen kautta vuonna 2020.

HXIP-hävittäjähankinnan teollinen yhteistyö -mallin rahoitusta ehdotetaan uudelleenbudjetoitavaksi hankkeen keston pidennyttyä. Vuonna 2018 myönnetty valtionavustus katkaistaan 31.12.2019, ja loppusumma 1 063 545 € siirretään Business Finlandin toimintamomentille 32.01.05. Alkuperäinen rahoituspäätös oli 1 452 000 €. Rahaa on käytetty tilintarkastetun loppuraportin mukaan 31.12.2019 mennessä 388 455 €. Käyttämättä on vuoden 2020 alussa 1 063 545 € tästä rahoituspäätöksestä, mikä summa ehdotetaan siirtyväksi toimintamomentille.

HXIP (HornetX Industrial Participation) KASVUKIIHDYTIM -Projektin tavoitteena on maksimoida vuonna 2021-2022 päätettävään Suomen hävittäjähankintaan liittyvän teollisen yhteistyövelvoitteen hyödyt suomalaisille yrityksille ja tutkimuslaitoksille valittavan toimittajan ja tämän alihankintaverkoston kanssa. Projekti on jatkoa BF:n HXIP-projektille 12/2018 – 12/2019 ja Tekesin rahoittamalle PIA ry:n toteuttamalle projektille 2017 – 2018.

Ohjelma toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Puolustusministeriön ja Puolustusvoimien kanssa, samoin kuin relevanttien teollisuus- ja toimialajärjestöjen kanssa ml. Teknologiateollisuus ry ja sen alajärjestö Suomen puolustus- ja ilmailuteollisuus PIA ry. Projektissa jatketaan laajaa yhteistyötä esim. alueellisten elinkeino-yhtiöiden, tutkimuskonsortioiden ja tärkeimpien puolustusteollisuusyritysten kanssa. Projektissa aloitettua yhteistyötä relevanttien Business Finlandin ekosysteemien kanssa jatketaan. Näin varmistetaan teollisen yhteistyön pitkän tähtäimen hyödyt myös siihen osallistumattomille yrityksille. Toimenpiteet tullaan suorittamaan vuosien 2020-2022 aikana. Ostopalveluita hankitaan edelleen tärkeimmiltä yhteistyökumppaneilta. Kulut ovat seurausta epäsuoran teollisen yhteistyön pakettien valmistelusta.

Momentin määrärahaan ehdotetaan lisärahoitusta Visit Finlandille yht. 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2020, koskien lisärahoitusta suunnittelutoimiin, nopeaan valmistautumiseen ja kansainvälisen matkailukysynnän käynnistämiseen COVID-19:n matkailulle aiheuttaman kriisin hellitettävä.

Kun akuutti COVID-19 -kriisi hellittää, pitää Visit Finlandilla olla valmiiksi rakennettuna tehokkaat markkinointi- ja myyntitoimenpiteet kansainvälisen matkailukysynnän pikaiseksi käynnistämiseksi. Toimenpiteet ovat mm. maakuullisia toimia, joilla vakuutetaan matkailijoille Suomen olevan turvallinen ja toimiva kohde matkustaa.

Matkailumarkkinoilla tulee tapahtumaan nopea markkinaosuuden uusjako, jolloin suunniteltujen toimenpiteiden tulee olla jo valmiina, eikä toimia voi alkaa enää siinä vaiheessa rakentaa. Osa määrärahasta kuluu lähikuukausina välttämättömiin etukäteisiin valmistautumistoimenpiteisiin.

Kilpailu eri kohteiden välillä tulee olemaan poikkeuksellisen kovaa. Alueellisten ja valtakunnallisten kansainvälisten matkailun edistämistoimenpiteiden synkronointi, koordinointi sekä rahoitus tulevat paljolti julkishallinnollisen ohjauksen – tässä tapauksessa Visit Finlandin – tehtäväksi, koska matkailuyritysten kassavalmiudet markkinointi- ja myynninedistämistöimiin kysynnän pysähdyttyä ovat erittäin heikot.

Kohdemarkkinoilla (ainakin Keski-Euroopan maat, Kiina, Japani, USA) tarvitaan erottautumista kilpailevien maiden tarjoomasta. Tärkeimmillä messuilla panostetaan normaalia parempaan näkyvyyteen. Matkanjärjestäjiä tuodaan myös Suomeen tutustumaan kohteisiin ja tuotteisiin. Riittävä medianäkyvyys edellyttää merkittäviä nykyistä budjettitasoa korkeampia budjetteja. Myös toimittajien ja vaikuttajien Suomeen suuntautuviin tutustumismatkoihin tarvitaan lisärahoitusta, koska ne toteutetaan ainoastaan Visit Finlandin toimesta.

Asiakkaat varaavat matkansa erilaisilta online-kauppapaikoilta, joko globaaleilta alustoilta tai online travel agent -toimijoilta. Matkailutuotteemme ja -palvelumme pitää saada näkyville ja ostettavaksi näissä kanavissa. Yritysten resurssit eivät markkinointiin riitä, vaan Suomea pitää markkinoida yhteisesti vaikuttavuuden aikaansaamiseksi.

Näihin toimenpiteisiin valmistautuminen kysynnän keskeytymisen aikana vaatii rahoituksellisia tukitoimia, ja toimenpiteiden liikekannallepanon yhteydessä Visit Finlandille riittävää toimintabudjettia toteuttaa tehokkaat, osin täysin uudelleenkohdistetut markkinointi- ja myyntityöntekijät. Pääosin toimenpiteet toteutetaan digitaalisten verkostojen, sosiaalisen median sekä muiden käytettävissä olevien sähköisten kanavien kautta, sekä kuluttajiin että matkanjärjestäjiin kohdennettavin toimin, sekä yhteismarkkinointitoimenpiteillä alueellisten ja tuotannollisten partnereiden kanssa.

32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha ja valtuus)

Business Finland ehdottaa momentin myöntämisvaltuuteen lisäystä 60 miljoonaa euroa vuonna 2020 yritysten Veturi-yrityskampanjan suuremman T&K-vaikuttavuuden mahdollistamiseksi. Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan määrärahamenoja 12 miljoonaa euroa vuonna 2020, 12 miljoonaa euroa vuonna 2021, 18 miljoonaa euroa vuonna 2022, 15 miljoonaa euroa vuonna 2023 ja 3 miljoonaa euroa vuonna 2024

Suurten yritysten Veturi-yrityskampanja kohdistuu hallituksen tavoitteisiin 4 % T&K-panos ja 60 000 uutta työpaikkaa. Alkuvuodesta 2020 Business Finland järjesti haastekilpailun globaaleilla markkinoilla toimiville liiketoiminta-ekosysteemien veturiyrityksille. Kilpailun ideavaiheessa Business Finland sai 25 rahoitusehdotusta, joissa suuret yritykset lupaavat T&K-toiminnan lisäystä nykyisen T&K-toiminnan päälle yht. 1,5 miljardia euroa ja uusia T&K-työpaikkoja syntyy 1900. Kampanjan ehdotusten tarve julkiselle rahoitukselle oli 374 miljoonaa euroa. Jo käytettävissä olevalla 60 miljoonan euron rahoituksella Business Finland saanee kannustettua yrityksiä lisäämään T&K-toimintaansa Suomessa n. 300 miljoonaa euroa ja kasvattamaan oman T&K-henkilöstönsä määrää n. 600 henkilöllä.

Mikäli käytettävissä olisi toiset 60 miljoonaa euroa, saataisiin arviolaskennan mukaan kannustettua yrityksiä samalla 5-kertaisella tehotavoitteella 300 miljoonan euron T&K-toiminnan lisäykseen. Suora T&K-henkilöstön lisäysvaikutus olisi vastaavasti arviolaskettuna n. 600 henkilöä. Näiden tässä laskettujen 6 - 12 yrityksen ehdotusten jälkeen julkisen rahoituksen vaikuttavuus muissa haastekilpailuun tulleissa ehdotuksissa on pienempi.

Koska rahoitus on tarkoitettu pitkän aikavälin projekteihin, joiden aikajänne on 4-5 vuotta käynnistymisestä, sitoutuu se toimintaan vähitellen seuraavan viiden vuoden aikana, eikä kohdistu rasitteena yksittäiselle budjettivuodelle. Suoraan projekteista syntyvien T&K-työpaikkojen lisäksi merkittäviä kasvuun johtavia vaikutuksia syntyy ekosysteemin muissa yrityksissä. Ehdotukset ovat tulleet suurilta yrityksiltä, joiden kykyyn ja uskottavuuteen toteuttaa projektit ei liity oleellisia epävarmuuksia.

Lisävaltuuden saaminen jo vuonna 2020 on kriittistä juuri nyt koronaviruskriisin aikana, jotta yritykset saavat nyt lupauksen rahoituksesta, ja T&K-osaajat saadaan pysymään työllistettyinä Suomessa. Tämä auttaa myös Suomea ylläpitämään T&K-osaamisensa ja kehitysvalmiutensa kriisin päättyessä markkinoiden uusjakotilanteessa. Tämän kampanjan lisärahoituksen toteuttaminen on mahdotonta muun rahoituksen uudelleen allokoinnilla, koska silloin kriisi iskisi entistä pahemmin yksittäisiin pk-yrityksiin.

Korkean lisäarvon työpaikkojen merkitys työllisyydelle ja talouskasvulle on laajalti tunnustettu. Business Finlandin järjestämässä haastekilpailussa haastettiin osallistujia lisäämällä merkittävästi T&K-toimintaa Suomessa siten, että T&K-toiminnan lisäys kohdistuisi selkeään missioon ja toteutuksen kumppanina olisi veturiyrityksen määrittelemä yritysten ja tutkimusorganisaatioiden ekosysteemi. Business Finlandin kannuste oli enintään 20 miljoonan euron rahoitus hakijayrityksen tutkimus- ja kehitysprojektiin. Rahoituspäätöksen keskeisenä edellytyksenä oli huomattava T&K-menojen lisäys Suomessa ja sitoutuminen yritystä ympäröivän liiketoimintaekosysteemin rakentamiseen. Rahoituksen maksamisen edellytyksenä oli normaalien hyväksyttävien T&K-kustannusten lisäksi sovittujen T&K-menojen kasvun toteutuminen ja ekosysteemin kehittyminen. Business Finlandin kannusteeseen kuului myös varautuminen ekosysteemin muiden toimijoiden T&K-toiminnan rahoittamiseen normaalisti.

Edellä kuvattujen T&K-vaikutuksiltaan merkittävimpien ehdotusten lisäksi joukosta löytynee hyviä alkuja myös tavanomaisen T&K-rahoituksen piiriin sekä jalostettavaa seuraavia kilpailuja varten. Ehdotusten käsittely on Business Finlandissa vielä käynnissä. Tavoitteena on rahoituspäätösten teko kesäkuussa 2020.

32.20.83 Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha ja valtuus)

Business Finland ehdottaa momentin määrärahoihin lisäystä 25 miljoonaa euroa vuonna 2020 maksusarvioiden tarkentumisen vuoksi. Vuoden 2019 joulukuussa lisätalousarviossa saadun 15 miljoonan euron lisämäärärahankin loputtua maksaminen jouduttiin lopettamaan kokonaan. Tästä seurasi alkuvuoteen 2020 n. 12 miljoonan euron ylimääräinen maksatus, mikä entisestään supisti vuoden 2020 käytettävissä olevia määrärahoja. Tämänhetkisen tilanearvion mukaan T&K-lainojen myöntövaltuus on noussut lähivuosina suhteellisesti nopeammin kuin lainojen määräraha. Se on kerryttänyt kumulatiivista määrärahavelkaa edellisiltä vuosilta aikavälillä 2016-2019.

Nykyisessä kriisitilanteessa on Business Finlandin maksuvalmiuden yrityksille säilyttävä katkotta. Kun yritysten kassavirta ehtyy nopeasti ja kassatarve kasvaa, on Business Finlandin kyettävä reagoimaan viivyttämättä.

32.20.87 Pääomainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (arviomääräraha ja valtuus)

Innovaatorahoituskeskus Business Finland ehdottaa momentin myöntämisvaltuuteen lisäystä 20 miljoonaa euroa vuonna 2020. Myöntämisvaltuuden kasvun takia ehdotetaan vastaavasti määrärahaan 12 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2020 ja 8 miljoonan euron lisäystä vuodelle 2021.

Talouden sukeltamisen yhteydessä on erityinen tarve varmistaa, että niukat osaajaresurssimme eivät jää toimeettomiksi, vaan valmistelevat uusia avauksia, joiden varassa toivomme vastoinkäymisistä entistä kilpailukykyisempinä. Jollei rahoitusta pääomainoihin saada jo tänä vuonna, ei kilpailutusta ehditä käynnistämään ajoissa, jotta päästäisiin valmistautumaan kansantalouden elpymiseen.

Business Finlandin myöntämällä pääomainoilla vauhditetaan liiketoimintaekosysteemeissä tarpeellisten alustojen kehittymistä ja mahdollistetaan siten ekosysteemien innovaatiotoiminnan lisääntyminen. Pääomainat mahdollistavat merkittävän kasvupotentiaalin ekosysteemien alustayhtiöiden käynnistämisen. Pääomainoilla rahoitetaan ns. kasvumoottorihankkeita, joissa kehitettävä alusta ja liiketoiminta edistävät merkittäväällä tavalla koko ekosysteemin innovaatiotoimintaa ja liiketoimintamahdollisuuksia.

Pääomaina täydentää oleellisesti Business Finlandin tarjoamaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta (avustukset ja lainat). Pääomalinalla voidaan rahoittaa sellaisia hankkeita ja investointeja, joita Business Finland ei muutoin voi rahoittaa muun muassa EU:n valtiontukisääntöjen takia. Tähän päästään asettamalla myönnettävien pääomalinajien korko ns. markkinaehtoiselle tasolle komission valtiontukiohjeistuksen mukaisesti.

Keväällä 2019 tehtyyn pääomalinarahoitusta koskevaan kilpailutukseen perusteella pääomalinarahoitukselle on Suomen markkinoilla kysyntää. Kevään 2019 kilpailutuksessa Business Finland ei voinut käytettävissä olleella pääomalinavaltuudella rahoittaa kaikkia sellaisia hankkeita, joilla voidaan arvioida olevan merkittävä vaikutus liiketoimintaekosysteemin kasvuun sekä sitä kautta Suomen kasvuun ja kansainväliseen kilpailukykyyn.

Vuosina 2018–2019 myönnettiin pääomalinajoina yhteensä 56,5 milj. euroa (lisäksi on tehty 5 kasvumootoreiden käynnistystuen myöntöpäätöstä, joiden tavoitteena on parantaa kilpailutusprosessiin tulevien ehdotusten laatua). Rahoitettujen projektien tulosodotukset vuosiin 2028–2029 mennessä on arvioitu olevan seuraavat:

Vaikuttavuus	Rahoituspäätös 2019	Rahoituspäätös 2018
Uusi liikevaihto Suomessa (M€) -Alustayhtiö -kasvumoottoriekosysteemi Suomessa	1,1 mrd	4,9 mrd
Uusi vienti (M€) -Alustayhtiö -kasvumoottoriekosysteemi Suomessa	1,8 mrd	2,9 mrd
Uudet työpaikat Suomessa (kpl) -Alustayhtiö -kasvumoottoriekosysteemi Suomessa	19 000	11 000
Uudet kansainväliset investoinnit Suomeen (M€)	0,2 mrd	0,5 mrd
Suomen ulkopuolelle syntyvä liikevaihto (M€)	31,4 mrd	1,8 mrd
Suomen ulkopuolelle syntyvät työpaikat (kpl)	9 800	3 140